

רינה לי, רינה לנו

לקראת פסח עם יציאת מצרים / היא טסה ישיר לישראל / לקרוא בהגדה עם כל המשפחה / "לשנה הבאה בירושלים" / ולפני מתן-תורה היא כבר בדרך חזרה לניו יורק. ספר שירים חדש למשוררת רינה לי

לשוני לחכי / נפל דבר בהתחככם / לשימני זרה באין מזור?
ארבעה ספרי שירה פירסמה קודם לכן רינה לי: 'בשררה לילית' (1960), 'ימים שלי בלי' (1965), 'אל פרוורי השמש' (1971) ו'שנת הצהריים' (1980), אך קובץ שירים זה ('הוצאת רשפים' תל אביב), הוא הבשל, המפוכח והמריר מכולם. יש בו הרבה כאב על הזמן החולף ומוראות הויקנה המביאים את המשוררת לזעוק באחד מהשירים בתחינה: "רק לא לילה, רק לא לילה". אבל 'הרחק מכף התקווה הטובה' מציג גם את פן השניות של ישראלית החיה בניו יורק, הנקרעת בין פה לשם. בשיר 'בשנה הבאה' (עמוד 11) היא כותבת:

לקראת פסח עם יציאת מצרים / היא טסה ישיר לישראל / לקרוא בהגדה עם כל המשפחה / "לשנה הבאה בירושלים" / ולפני מתן-תורה היא כבר בדרך חזרה לניו יורק.
והיא מסיימת את השיר הנ"ל בשורות הבאות:

רק הקושיות המקיצות חדשות כנפשה / קשות יותר מדי שנה בשנה / שכבר אינה שואלת / אך אינה נשאלת: מה נשתנה? בשיר אחר על חייה של ישראלית, משוררת ישראלית בניו יורק, היא כותבת מילים נוקבות על בדידות "בעיר שאינה יודעת לישון":

אכן, אפילו תוך שינה יעלה בי / טעם כדירותי בעיר זאת, / החורשת עלי לעקור משורשי / גוזלת מאתי - אפילו בשנתי - / את שיירי שיר יחידותי.

רינה לי תורמת בקובץ השירים 'הרחק מכף התקווה הטובה' תרומה חשובה לא רק לתרבות העברית בישראל בעשור האחרון. ספרה ושיריה הם חג לאוהבי השירה העברית כאשר הם.

לפני מספר ימים קיבלתי בדואר אויר מישראל את ספר שיריה החדש של המשוררת הישראלית-ניו יורקית רינה לי, 'הרחק מכף התקווה הטובה'. זהו קובץ השירים החמישי של המשוררת הותיקה, המתגוררת בניו יורק למעלה מ-27 שנים, והוא מעמיד אותה, ללא ספק, בשורה הראשונה, אם לא במקום הראשון, של המשוררים העבריים באמריקה כיום. במידה רבה, רינה לי היא היורשת הבלתי מעורערת של המשורר גבריאל פרייל, אשר נפטר אשתקד ואשר היה הנסיך הגדול של השירה העברית במשך מספר עשורים, עם מעריצים רבים כאן ובישראל. אך בניגוד לפרייל, אשר הגיע לאמריקה ממזרח אירופה, רינה לי היא לא רק משוררת עברית באמריקה אלא גם ישראלית. תבנית גוף מולדתה ולשון האם שלה, העברית, הם מרכיב דומיננטי בשירתה השואבת את דימוייה וקיצבה מהעיר ניו יורק ויוצרת בכך סינתזה יחודית של קול פיוטי מקורי ואותנטי. שירתה של רינה לי, ואני אומר זאת לזכותה, לא מזכירה את שירתם של יהודה עמיחי או נתן זך. היא מזכירה, שיר אחר שיר, את רינה לי: משוררת עם סגנון אישי ודאי, עושר לשוני מעורר השתאות, כנות בלתי מתפשרת.

רינה לי כותבת שירה שיכולה להיכתב רק בניו יורק ובעברית. שירה שיונקת את עוצמתה מישראל. קחו, למשל את השורות הבאות מן השיר הנושא את השם 'ספר חיי' (עמוד 9):
ספר-חיי הולך ונכתב / מימין לשמאל ומשמאל לימין - / המאורעות ערב רב / והזמן - שתי. / בניו יורק רבתי, / כאיזה טקסט עברי הווה ומתהווה, / אני מושכת תו אל תו / תיבה אל תיבה גוררת / ותמיד במרוצה בכיוון ההפוך משאר המון-אדם / השועטים עטים מנגד / מתחככים בי בעברי - / האמנם בין